

Samen werken aan Veiligheid

Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht 2012– 2015,
*conceptversie 4 april, ter consultatie aan de colleges van de deelnemende
gemeenten, netwerkpartners en aangrenzende veiligheidsregio's.*

Inhoudsopgave

Bestuurssamenvatting	3
1. Het beleidsplan	6
1.1. Doel	
1.2. Strategische beleidsdoelen	
2. Veiligheidsregio Utrecht	11
2.1. Inleiding	
2.2. Missie en visie	
2.3. Strategische agenda VRU	
3. Landelijke ontwikkelingen	15
4. Risicoprofiel	19
4.1. Inleiding	
4.2. Belangrijkste soorten risico's	
4.3. Relatie risicoprofiel en hulpverleningscapaciteit	
4.4. Risicobeleid	
4.5. Versterking veerkracht risico- en crisisbeheersing	
4.6. Aanpak specifieke risico's	
4.7. Dynamisch risicoprofiel	
5. Risicobeheersing	23
5.1. Inleiding	
5.2. Agenda risicobeheersing	
5.3. Evenementenbeleid	
5.4. Risicocommunicatie	
5.5. Voorkomen en beperken van incidenten, slachtoffers en schade	
5.6. Zelfredzaamheid en burgerparticipatie	
6. Crisisbeheersing	27
6.1. Inleiding	
6.2. Planvorming	
6.3. Coördinatie en besluitvorming	
6.4. Paraatheid	
6.5. Opleiden, trainen en oefenen	
6.6. Crisiscommunicatie	
6.7. Gemeentelijke bevolkingszorg(processen)	
6.8. Geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR)	
6.9. Politie	
7. Incidentbestrijding (Respons)	35
7.1. Inleiding	
7.2. Multidisciplinair inzet	
7.3. Verbreding responsorganisatie	
7.4. Herijking responsorganisatie brandweer	
8. Herstel	40
8.1. Inleiding	
8.2. Evaluatie van optreden	
9. Kwaliteitszorg, kennis-, informatie- en netwerkmanagement	41
10. Financiën en realisatie	46
Bijlagen	47

Bestuurssamenvatting

Wettelijke verplichting

De Wet Veiligheidsregio's (WVR) verplicht het bestuur van de VRU om iedere vier jaar een beleidsplan vast te stellen.

Taken

De VRU is belast met taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises. Daarnaast is de VRU verantwoordelijk voor de uitvoering van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) en de coördinatie van de gemeentelijke crisisbeheersing.

Ambities

In het voorliggende beleidsplan geeft het bestuur VRU richting aan de ambities op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweezorg voor de periode 2012-2015. Het beleidsplan dient te worden beschouwd als een stip aan de horizon.

In de programmabegroting zal het bestuur ieder jaar een uitwerking geven aan beleidsdoelen en te bereiken resultaten in afweging van de beschikbare middelen.

Jonge organisatie

Het bestuur realiseert zich daarbij dat de VRU een jonge organisatie is, die nog midden in een transformatieproces zit als gevolg van de regionalisering van de brandweer. De VRU-organisatie zal dan ook ruimte geboden worden om dit proces zorgvuldig af te ronden.

Samenwerken

De VRU is voor de uitvoering van haar taken op het terrein van risico- en crisisbeheersing en hulpverlening in toenemende mate afhankelijk van de inzet van de gemeenten en een groot aantal publieke en private organisaties in het veiligheidsdomein. Zij heeft een eerste stap gezet door bij het schrijven van het beleidsplan vertegenwoordigers van een groot aantal partners binnen het netwerk van risico- en crisisbeheersing zo veel mogelijk te betrekken. De komende jaren zal de samenwerking met de netwerkpartners op het domein van de (fysieke) veiligheid, evenals de andere veiligheidsregio's geïntensiveerd worden.

Beter zicht op het verzorgingsgebied

Het regionale risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de aanwezige risico's, zowel voor het gehele grondgebied van de regio als per gemeente. De komende jaren worden de effecten van de belangrijkste risico's uit het risicoprofiel in beeld gebracht door de ontwikkeling van scenario's. Op basis daarvan worden maatregelen getroffen voor de effectieve beheersing van deze risico's. De risico- en crisisbeheersing en brandweezorg zal beter moeten worden afgestemd op de risico's in het verzorgingsgebied.

Uitgangspunten voor het risicobeleid zijn:

- Risicobeheersing (voorkomen) heeft de voorkeur boven crisisbeheersing (respons)

- Generieke maatregelen (veerkracht) hebben de voorkeur boven specifieke maatregelen

Risicobeheersing

Risicobeheersing behelst de structurele aandacht voor fysieke veiligheid en het voorkomen en terugdringen van onveilige situaties. Waar risico's niet kunnen worden voorkomen blijft een restrisico bestaan.

De VRU legt de komende jaren de nadruk op het voorkomen en beperken van risico's.

Zo heeft de VRU een adviesrol zowel bij de verlening van vergunningen als bij controle en handhaving. Dit vereist wel dat gemeentebesturen deze adviezen altijd bij hun afweging betrekken en hierover ook expliciet besluiten.

Risicocommunicatie

Daarnaast zal de komende tijd veel aandacht uit moeten gaan naar risicocommunicatie. De VRU wil voor de gemeenten het expertisecentrum voor risicocommunicatie en zelfredzaamheid/burgerparticipatie zijn. De VRU geeft advies aan de bestuurders, ondersteunt de professionals op lokaal niveau bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die gemeenten nodig hebben op het gebied van risicocommunicatie.

Crisisbeheersing

Rampenbestrijding en crisisbeheersing omvat zowel de voorbereiding, als het daadwerkelijke optreden. Het beleid voor de komende jaren is allereerst gericht op de verbetering van de voorbereiding. De versteviging van de algemene veerkracht en het terugdringen van vrijblijvendheid zijn belangrijke uitgangspunten. Prioriteit zal worden gegeven aan de eerste ring van netwerkpartners.

Veerkracht betekent dat het regionaal crisisplan leidend is. Het regionale crisisplan komt in de plaats van de gemeentelijke crisisplannen. Daarnaast wordt het aantal rampbestrijdingsplannen, conform de Wet veiligheidsregio's, beperkt en bestaande plannen vereenvoudigd.

De bestaande coördinatiemechanismen en besluitvormingsstructuur zijn vooral toegesneden op flitsrampen en veel minder op moderne crisistypen. De komende jaren vindt evaluatie en zonodig bijstelling plaats.

Er moeten stappen gezet worden om de professionalisering van de gemeentelijke crisisbeheersing te borgen. De Wet veiligheidsregio's stelt hogere eisen aan de gemeenten als partner in de crisisorganisatie. Er zullen regionale eisen worden gesteld aan de taakuitoefening van de gemeentelijke kolom. Het door de VRU ontwikkelde instrument 'Bevolkingszorg' biedt hiervoor de basis. Bij het opleiden, trainen en oefenen wordt ingezet op blijvende vakbekwaamheid en algemene competenties en het vermogen flexibel in te spelen op allerlei soorten rampen en crises:

- Het programma voor opleiding, training en geoefendheid richt zich niet alleen op de VRU, andere hulpverleningsdiensten en de gemeenten, maar ook op relevante netwerkpartners zoals de geneeskundige zorginstellingen, de Waterschappen, Defensie, Rijkswaterstaat;
- De vrijblijvendheid in opleiding, training en oefenactiviteit verdwijnt;
- Er komt meer aandacht voor het testen van de professionaliteit en het effectief functioneren van de crisisorganisatie;
- Het rendement van gemeentelijke beleidsteam oefeningen wordt verbeterd.

risicocommunicatie

Wat geldt voor risicocommunicatie geldt ook voor crisiscommunicatie. De komende tijd zal ook veel aandacht uit moeten gaan naar crisiscommunicatie. De VRU wil voor de gemeenten het expertisecentrum voor crisiscommunicatie. De VRU geeft advies aan de bestuurders, ondersteunt de professionals op lokaal niveau bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die gemeenten nodig hebben op het gebied van risicocommunicatie.

Incidentbestrijding

In de komende jaren richt de VRU zich ten aanzien van de incidentbestrijding vooral op het bieden van maatwerk bij operationeel optreden en het inrichten van de respons op basis van de aanwezige risico's. Dit geldt niet alleen voor de brandweer maar ook voor de andere partners.

Specifiek voor de brandweer zijn er in het Besluit veiligheidsregio's eisen opgenomen over de opkomsttijden en de bezetting van de basisbrandweer- en ondersteuningseenheden. De wet biedt het bestuur van de veiligheidsregio ruimte om beargumenteerd af te wijken van deze eisen.

Alvorens hiertoe kan worden besloten dient een gedegen beeld te worden verkregen van de (brand)risico's in het verzorgingsgebied en de aard van en het aantal uitrukken. Deze ontwikkelingen komen samen in het dynamisch dekkingsplan dat eind 2013 ingevoerd is. Op basis van een actuele risico-inventarisatie wordt de dekking binnen het verzorgingsgebied van de VRU op georganiseerd. Dit kan ook gevolgen hebben voor de huisvesting en de financiën.

In het kader van een effectief en efficiënt operationeel optreden zijn er ook ontwikkelingen naar een verbreding van de taken van de hulpverleningsdiensten en een herbezinning op de specialistische taken van de brandweer.

Informatievoorziening

De algehele teneur is dat informatievoorziening leidend is zowel voor als tijdens een ramp of crisis.

De ontwikkelingen op het gebied van netcentrisch werken zal ertoe leiden dat een ieder die betrokken is gelijktijdig over actuele informatie kan beschikken. De komende jaren wordt, conform landelijke afspraken, het netcentrisch werken ingevoerd. Dit heeft in eerste instantie betrekking op de informatie-uitwisseling binnen de regionale crisisorganisatie (COPI, ROT en RBT). Daarnaast moet de aansluiting van gemeenten op het netcentrisch werken worden gerealiseerd. Dit vereist dat gemeenten investeren in de noodzakelijke personele infrastructuur.

Financiën en realisatie

Het beleidsplan 2012-2015 is een plan op hoofdlijnen. De uitwerking van de hoofdlijnen zullen terug te vinden zijn in de programmabegroting. Door middel van de planning en control cyclus wordt over de voortgang vooraf en achteraf aan het bestuur verantwoording afgelegd.

1. beleidsplan

1.1 Doel beleidsplan

Op grond van artikel 14 van de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR) dient het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) iedere vier jaar een beleidsplan op te stellen.

Het voorliggende beleidsplan vormt het (strategisch) beleidskader voor de periode 2012 – 2015. In dit plan is richting gegeven aan de ambities van de VRU op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweezorg.

Inhoud en reikwijdte

Het beleidsplan heeft betrekking op de multidisciplinaire risico- en crisisbeheersing. Het plan is daarnaast richtinggevend en kaderstellend voor de uitvoering van de monodisciplinaire taken van de VRU: brandweer(zorg), GHOR en de coördinatie van de crisisorganisatie in de deelnemende gemeenten. Voor deze disciplines afzonderlijk worden programma's opgesteld waarin de uitvoering voor de komende vier jaar is neergelegd.

De samenwerking met de politie wordt overeenkomstig de wet nader uitgewerkt in een convenant. Ditzelfde geldt overigens ook voor samenwerkingsafspraken met diverse andere netwerkpartners van de VRU.

Totstandkoming

De beheersing van risico's en crises in het verzorgingsgebied van de regio is niet uitsluitend een verantwoordelijk van de VRU en de daaraan deelnemende gemeenten. Ook andere organisaties dragen hieraan bij. De VRU heeft de ambitie om actief af te stemmen en samen te werken met een groot aantal partners in het netwerk van risico- en crisisbeheersing.

Die afstemming is ook gerealiseerd bij de opstelling van dit beleidsplan. Zo zijn er een tweetal netwerkbijeenkomsten aan het beleidsplan gewijd, waarbij de netwerkpartners input hebben geleverd voor het beleidsplan. Waar nodig is ook bilateraal afstemming gerealiseerd.

Daarnaast is bij de opstelling van het plan ook bestuurlijke afstemming gezocht. Een begeleidingsgroep van een vijftal burgemeesters uit het algemeen bestuur heeft bijgedragen en richting gegeven aan het beleidsplan.

Het conceptbeleidsplan is in maart 2011 besproken in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur. Vervolgens is het beleidsplan in het kader van een uitgebreide consultatieronde in april voorgelegd aan de colleges van de deelnemende gemeenten, de netwerkpartners en de aangrenzende veiligheidsregio's.

Besluitvorming

Na verwerking van de diverse commentaren uit de consultatieronde wordt het beleidsplan op 21 in juni 2011 ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur in de vorm van een voorgenomen besluit.

Na de zomer worden de raden nog in de gelegenheid gesteld om een reactie op het beleidsplan te geven. In november stelt het algemeen bestuur het beleidsplan definitief vast.

Plan op hoofdlijnen

Kenmerkend voor de situatie van de VRU is dat de organisatie in opbouw is maar ook dat er landelijke en regionale ontwikkelingen zijn, waarvan de gevolgen voor de VRU nog niet duidelijk zijn. Om die reden beperkt het beleidsplan zich tot de hoofdlijnen. De bedoeling is dat het bestuur per jaar in de programmabegroting de concrete beleidsdoelen, activiteiten en prestaties bepaalt, mede in relatie tot de beschikbare middelen. Via de gebruikelijke planning en control cyclus wordt aan het bestuur verantwoording afgelegd over de voortgang. Daarnaast zal voor de programmabegroting een zelfde indeling als het beleidsplan worden aangehouden.

Het beleidsplan is van ons samen

De VRU is een organisatie die voor het invullen van haar taken per definitie afhankelijk is van samenwerking met haar partners. Deze samenwerking heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van dit beleidsplan, maar zal ook bij de uitvoering ervan centraal staan. Het beleidsplan zal leidend zijn in het overleg met de diverse netwerkpartners op het domein van de fysieke veiligheid.

Wet op de Veiligheidsregio's

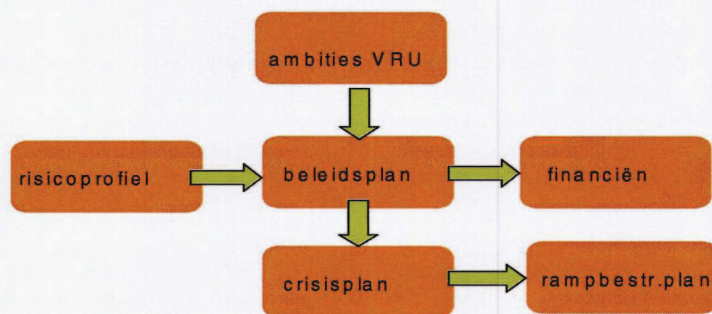
Op 1 oktober 2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR) in werking getreden. In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd. Samengevat: het bestuur van de Veiligheidsregio is belast met:

1. het voorkomen van branden, rampen en crises;
2. de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio;
3. het gecoördineerd optreden in geval van een ramp of crisis en
4. de uitvoering van de brandweertaken, de geneeskundige hulpverlening en de ondersteuning bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken.

De gemeentebesturen zijn primair verantwoordelijk voor deze taken. De VRU fungeert als samenwerkingsverband van en voor de gemeenten.

Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen:

- Een regionaal risicoprofiel;
- Een beleidsplan;
- Een regionaal crisisplan.

1.2 De strategische beleidsdoelen

Om richting te geven aan het beleid voor de periode 2012-2015 heeft het bestuur VRU, in afstemming met haar netwerkpartners de volgende doelen geformuleerd:

1. We hebben een actueel beeld van de risico's en stellen prioriteiten bij de aanpak van risico's

De ambitie van de VRU is om de beleidsmaatregelen te enten op de risico's in de regio. Met de werkwijze rond het regionale risicoprofiel is een belangrijke stap gezet naar een methodiek, ontwikkeld om de risico's in kaart te brengen en daarop beleid te formuleren. Met het regionale risicoprofiel wordt in de VRU tot op het niveau van de gemeenten in kaart gebracht welke risico's te onderscheiden zijn. Uitgangspunt is dat de organisatie van de regionale risico- en crisisbeheersing in staat is om flexibel in te spelen op de meeste risico's in het verzorgingsgebied. Dit wordt ook wel aangeduid als veerkracht.

Dit betekent:

- ***Kiezen voor het gestructureerd en regelmatig uitvoeren van risicoanalyses;***
- ***Kiezen voor het inzetten op generieke maatregelen.***

2. Wij richten ons op de voorkant van het veiligheidsdomein

Het adagium 'voorkomen is beter dan genezen' is voor de VRU leidend. In alle beleidsafwegingen wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden om het risico's te voorkomen of te beperken (door proactieve en preventieve maatregelen), alvorens de blik op de respons te richten.

Deze richting is ingegeven door het feit dat de operationele slagkracht landelijk en regionaal begrensd is. Voor de VRU betekent dat naast de klassieke rol van hulpverlener, een nieuwe rol, namelijk die van netwerkregisseur, voorlichter en bewustmaker. Bij deze rol heeft de VRU andere partners nodig.

Dit betekent:

We leggen prioriteit bij het voorkomen en beperken van risico's. Een verschuiving daarom naar de voorkant van de veiligheidsketen, die op termijn kan inhouden dat hiermee de respons kan worden teruggebracht.

3. Wij professionaliseren de crisisbeheersing verder

Het doel om de operationele organisatie verder te professionaliseren blijft. Eén van de kerntaken van de VRU is de organisatie van de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Professionaliseren betekent investeren in een professionele crisisorganisatie die in staat is flexibel te opereren in geval van alle mogelijke rampen en crises, met name ook 'nieuwe' crises. Professionaliseren betekent meer aandacht voor de generieke slagkracht en minder (gedetailleerde) plannen en procedures, maar in de plaats daarvan altijd up to date (digitale) informatie. Een professionele multidisciplinaire crisisorganisatie vereist dat de regionale hulpverleningsdiensten en andere betrokken partners hun eigen crisistaken op orde hebben en bereid zijn een bijdrage te leveren aan de samenwerking. Ook zal meer geïnvesteerd worden in de samenwerking met buurregio's, zowel waar het gaat om 'klassieke' bijstandsafspraken, als de uitvoering van specialistische taken.

"Tijd"

Bestuurlijke uitspraak:

De VRU moet ruimte geboden worden om als organisatie te groeien naar de schaal van de nieuwe organisatie. De nieuwe schaal biedt ook ruimte om te groeien naar een goed toegeruste risico- en crisisbeheersing.

Dit betekent:

- **Kiezen voor effectieve samenwerkingsmodellen tussen partners en buurregio's ;**
- **Kiezen voor robuustheid en veerkracht van de operationele organisatie;**
- **Kiezen voor kwaliteitsverbetering van de hulpverlening, crisisbeheersing en informatievoorziening.**

4 . Wij kiezen voor samenwerking met burgers, bedrijven en instellingen

Een risicoloze samenleving bestaat niet. Het bevoegde gezag moet steeds een afweging maken over de mate van acceptatie van risico's. Niet langer kan de overheid de vraagstukken op het gebied van fysieke veiligheid alleen aan. Ook anderen – netwerkpartners, bedrijven en instellingen, maar vooral ook de burger – hebben een verantwoordelijkheid. Dit vraagt om regie. De VRU pakt deze rol op.

Welke risico's zijn maatschappelijk acceptabel? Hoe groot moet onze operationele slagkracht zijn? Wat mag de burger van de overheid verwachten? En de overheid van de burger? De VRU zet de komende jaren in op het betrekken van burgers, bedrijven en instellingen bij het voorkomen, beperken én bij het daadwerkelijk bestrijden van incidenten. Ervaring leert dat de burger een belangrijke rol kan spelen in het hulpverleningsproces. De burger is niet alleen ontvanger van hulp en informatie, hij is juist vaak de eerste hulpverlener ter plaatse en verschafter van informatie.

"Kenniss van het verzorgingsgebied"

Bestuurlijke uitspraak:

De bestuurlijke ambitie van de VRU is om een organisatie neer te zetten die een actueel inzicht heeft in de risico's in het verzorgingsgebied en voldoende is toegerust om deze risico's waar mogelijk te beheersen, dan wel zich voor te bereiden op rampen of crises. Het bestuur dient daarbij helder aan te geven welke randvoorwaarden aan de VRU worden meegegeven en welk restrisico zij verantwoord vindt.

Dit betekent:

- **Kiezen voor het investeren in vergroting van het risicobewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen;**
- **Kiezen voor de burger als medehulpverlener.**

5. We investeren in kennisuitwisseling en samenwerking met onze netwerkpartners

'Risico- en crisismanagement is netwerkmanagement'. Netwerkmanagement, kennisdeling en innovatie gaan hierbij hand in hand. De VRU brengt partners bij elkaar en gaat gezamenlijk op zoek naar effectieve en efficiënte oplossingen voor vraagstukken op het terrein van de publieke veiligheid. Naast de inhoudelijke samenwerking kunnen de VRU en de netwerkpartners veel voor elkaar betekenen waar het gaat om kennisdeling en innovatie.

Dit betekent:

- **Kiezen voor het investeren in samenwerkingsrelaties en – verbanden;**
- **Kiezen voor het gezamenlijk optrekken bij risicoanalyses, beleidsontwikkeling én uitvoering;**
- **Kiezen voor 'andere oplossingen' voor nieuwe en oude vraagstukken;**
- **Kiezen voor het borgen van kennisuitwisseling en lerend vermogen.**

"Flexibele risico en crisisbeheersing"

Bestuurlijke uitspraak:

Het risicobeleid van de VRU is gericht op het realiseren van een organisatie die in staat is om flexibel in te spelen op de meeste risico's. Waar nodig zullen voor de belangrijkste regionale risico's uit het risicoprofiel, aanvullende maatregelen worden getroffen. Het bestuur wenst dat de netwerkpartners daaraan een bijdrage leveren.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de Veiligheidsregio Utrecht toegelicht. In hoofdstuk 3 worden een aantal landelijke ontwikkelingen geschetst die van invloed zijn op de taakuitoefening van de VRU. In hoofdstuk 4 wordt een samenvatting gegeven van het risicoprofiel van het verzorgingsgebied van de VRU. Het risicoprofiel zelf is als bijlage bij het beleidsplan gevoegd.

In de hoofdstukken 5,6,7 en 8 zijn de beleidsvoornemens neergelegd ten aanzien van de risicobeheersing, crisisbeheersing, incidentbestrijding en herstel. Hoofdstuk 9 gaat in op de ondersteunende processen bij de VRU.

Het gaat daarbij om kwaliteitszorg, kennismanagement & informatisering en netwerkmanagement & relatiebeheer.

Hoofdstuk 10 belicht de financiële aspecten en de invoering van het beleidsplan.

Tot slot zijn als bijlagen opgenomen:

- een overzicht van de relevante netwerkpartners van de VRU
- een overzicht van de operationele prestaties van de regionale hulpverleningsdiensten en gemeenten

De nog nader vast te stellen meerjarenprogramma's voor de brandweer, de GHOR, de coördinatie van de gemeentelijke crisisbeheersing en het convenant met de politie vloeien voort uit het beleidsplan, maar maken daar geen deel van uit.

2. Veiligheidsregio Utrecht

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de organisatie van de VRU en de relatie met de gemeenten (inclusief de DVO) aan de orde. tussen gemeenten b g3e3aan de orde. Ook de relatie tussen de gemeenten en de VRU, in de vorm van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) komt aan de orde.

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is een samenwerkingsverband van de Utrechtse gemeenten, gericht op het beheersen van risico's in het verzorgingsgebied en het realiseren van een effectieve en efficiënte hulpverlening bij rampen, crises en branden,

De VRU is in 2006 formeel van start gegaan vanuit de bestuurlijke behoefte om de rampenbestrijding, crisisbeheersing en noodhulpverlening voor de gemeenten in één organisatie onder te brengen. Met de vorming van één geregionaliseerde brandweerorganisatie per 1 november 2010, is de VRU in een nieuwe fase gekomen.

"De raden"

Bestuurlijke uitspraak:

We investeren in de relatie met de gemeenteraden om de meerwaarde van de VRU, als verbonden partij, goed voor het voetlicht te brengen

2.2. Het bestuur

Het algemeen bestuur van de VRU wordt gevormd door de burgemeesters van de gemeenten in de regio Utrecht. Voorzitter van het bestuur is de burgemeester die aangewezen is als korpsbeheerder Politie. Voor de VRU is dat de burgemeester van Utrecht. Het dagelijks bestuur is benoemd uit het midden van het algemeen bestuur, en bestaat naast de voorzitter uit 5 leden.

In overeenstemming met de Gemeenschappelijke regeling, is de besluitvorming van het algemeen bestuur gebaseerd op meerderheid van de leden van het AB. Bovendien wordt een vorm van gewogen besluitvorming gehanteerd, waarbij de stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente.

In de Gemeenschappelijke regeling is verder beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de taken en bevoegdheden van de VRU. De VRU behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:

- de multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises en het daadwerkelijk optreden
- de uitvoering van de brandweezorg;
- de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR);
- de coördinatie van de gemeentelijke crisisbeheersing.
- de advisering op beleid en regelgeving op het gebied van crisisbeheersing en brandpreventie;
- de advisering op brandpreventie en de voorbereidende maatregelen op het gebied van crisisbeheersing in bijzondere objecten en,
- het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

2.3. De organisatie

De algemeen directeur is ambtelijk eindverantwoordelijk en heeft de dagelijkse leiding over de organisatie. De VRU-organisatie bestaat uit drie directies; Veiligheidszorg, Risico- en Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering. Ook zijn er twee stafafdelingen: Bestuurlijke, Juridische Zaken & Communicatie en de afdeling Planning, Control & Kwaliteit.

De VRU kent vijf districten. De districten zijn overwegend belast met de gecoördineerde uitvoering van brandweertaken.

De komende jaren zal een ontwikkeling plaatsvinden waarbij de districten ook kunnen worden belast met ondersteunende taken op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De districten ontwikkelen zich daarmee tot een integrale uitvoeringsorganisatie dicht bij gemeenten.

Aandachtspunt is dat de daarbij behorende mandatering aan de districten goed wordt geregeld.

2.4. De Dienstverleningsovereenkomst (DVO)

Met de komst van de nieuwe VRU is ook de dienstverleningsovereenkomst (DVO) ingevoerd.

In een DVO is met iedere gemeente afspraken gemaakt over de taken en bijbehorende prestaties die de VRU aan de betreffende gemeente levert en is een specificatie gegeven van de daaruit voortvloeiende kosten.

Daarmee is de DVO het instrument voor de gemeenteraad om haar betrokkenheid te tonen en haar verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van de (brandweer)zorg. In de DVO is een belangrijke plaats ingeruimd voor de taken met betrekking tot de (dagelijkse) brandweezorg, zowel waar het gaat om de repressieve brandweezorg, als waar het gaat om de uitvoering van de zogenoemde koude brandweertaken (brandpreventie, opleiding en geoefendheid, materieel e.d.). Het garanderen van een kwalitatief hoogwaardige brandweezorg tegen beheersbare kosten vormt het belangrijkste bestanddeel van het takenpakket van de VRU.

Voor 2012 is het gehanteerde model-DVO en bijbehorende verantwoording en verslaglegging geactualiseerd. Deze beleidsplanperiode zal met het bestuur een discussie worden gevoerd of de DVO en bijbehorende wijze van kostentoerekening (boxen) ook voor de toekomst behouden moet blijven. Denkbaar is om in de toekomst uit te gaan van een uniform basispakket dat voor alle gemeenten geldt en een pluspakket dat betrekking heeft op aanvullende afspraken per gemeente (maatwerk).

2.2 Missie en visie VRU

De organisatie van de VRU heeft in 2010 het initiatief genomen tot het formuleren van een missie en visie voor de nieuwe VRU-organisatie. De missie en visie geven richting aan de ontwikkeling van de VRU voor de komende jaren. Doel hiervan is om het bestuur van de VRU, de gemeenten en de netwerkpartners inzicht te verschaffen waar de VRU voor staat en wat van haar mag worden verwacht.

Voor de medewerkers geven de missie en visie uitdrukking aan de gezamenlijke opgave en wat hen bindt.

Missie

De VRU is dé multidisciplinaire dienstverlener in het publieke veiligheidsdomein in de regio. De VRU is als netwerk- en kennisplatform een aanspreekpunt voor

veiligheidsvraagstukken in de regio. Dit alles met als doel om de veiligheid in het verzorgingsgebied zo goed mogelijk te borgen en bij te dragen aan de continuïteit van maatschappelijk en economisch leven.

Visie

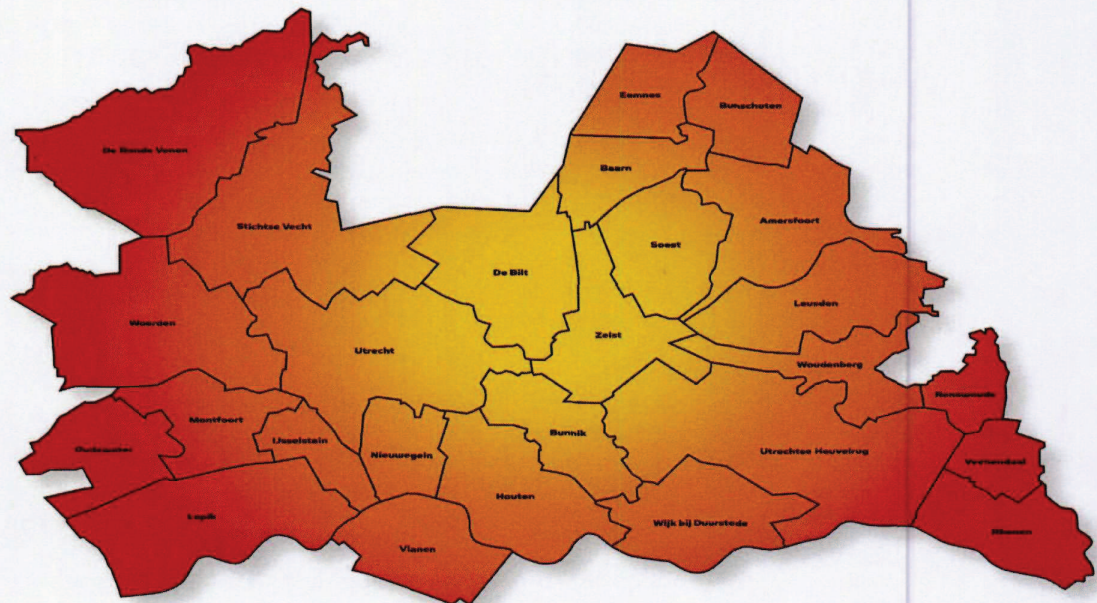
De VRU ontwikkelt zich als kenniscentrum in de regio. Daar waar de VRU kennis of expertise zelf ontbeert, haalt ze die elders. De VRU speelt proactief in op de veranderende samenleving. Trends signaleren, ontwikkelingen volgen en daarmee betekenis geven aan de eigen dienstverlening. De VRU benoemt daarbij kernwaarden die zowel persoonlijk als voor de organisatie van fundamentele betekenis zijn: een continu proces van ontwikkeling en verbetering (innovatie), een eerlijke en open omgang met elkaar (vertrouwen), slim en slagvaardig reageren (flexibel), verantwoording geven en het stimuleren van vakmanschap.

"Verbinding"

Bestuurlijke uitspraak:

Het beleidsplan is de verbindende schakel. Het plan geeft een eerste invulling aan de missie en visie van de veiligheidsregio, tegelijkertijd is het beleidsplan richtinggevend voor de missie en visie.

Figuur 1 Kaart regio Utrecht.

3. Landelijke Ontwikkelingen

Er zijn landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de taken van de Veiligheidsregio Utrecht en die daarmee hun weerslag kunnen hebben op dit beleidsplan.

Het bestuur VRU heeft besloten om in 2011 een strategische agenda op te stellen, waarin de gevolgen van deze landelijke ontwikkelingen worden verkend en bestuurlijke keuzes worden voorbereid. De strategische agenda wordt voorbereid door een bestuurscommissie uit het algemeen bestuur.

3.1. De Wet op de Veiligheidsregio's (WVR).

Naast de wettelijke verankering van de veiligheidsregio's heeft de WVR en de bijbehorende besluiten (Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel) tot doel om de rampenbestrijding en crisisbeheersing op een hoger niveau te brengen. Daartoe zijn eisen gesteld aan het functioneren van de crisisorganisatie en de vakbekwaamheid van de medewerkers, waaronder brandweer en GHOR. Voor de brandweer specifiek zijn er wettelijke normen gedefinieerd voor de repressieve brandweezorg als het gaat om opkomsttijden en standaardbezetting van de tankautospuiter. De WVR biedt ruimte om (gemotiveerd) af te wijken van deze normen. Uitgangspunt daarbij is de veiligheid van burgers en het hulpverleningspersoneel. Landelijk is een referentiekader in ontwikkeling waarmee deze afwijkingen (bestuurlijk) kunnen worden verantwoord.

3.2. Ontwikkelingen bij de brandweer

De brandweer vormt een belangrijk onderdeel van de VRU. Van belang zijn de landelijke ontwikkelingen die op het domein van de brandweer in gang zijn gezet en de gevolgen die dit heeft voor de brandweer in de Veiligheidsregio Utrecht.

Maatschappelijke veranderingen, toekomstbeelden, maar ook een terugblik op het functioneren van de brandweer hebben ertoe geleid dat op landelijk niveau een ontwikkelrichting is bepaald voor een nieuwe brandweer: de Strategische Reis. Deze landelijke koers is nader uitgewerkt in het rapport 'de Brandweer (over)morgen'.

Voor de middellange termijn (2015) betekent dit dat de komende planperiode wordt ingezet op een financieel beheersbare organisatie en meer sturen op risico's, door:

- minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade;
- meer nadruk te leggen op het voorkomen van risico's;
- het vergroten van risicobewustzijn, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen;
- het betrekken van burgers (burgerparticipatie);
- de inrichting van een 'slimmere' repressieve brandweezorg, door toepassing van nieuwe technologieën en werken volgens risicodifferentiatie;
- meer te investeren in kennisontwikkeling en informatievoorziening;
- de inrichting van een landelijk samenwerkingsverband voor de brandweer.

De meeste van deze ontwikkelingen hebben niet uitsluitend betrekking op de brandweer alleen maar zijn ook van toepassing op de ontwikkelingsrichting van

de totale VRU-organisatie, zoals toegelicht in de missie en visie van de VRU in het vorige hoofdstuk.

Voor de ontwikkeling van de brandweer in de VRU zijn een drietal thema's benoemd:

1. Het nieuwe (brand)veiligheidsdenken komt centraal te staan
2. De brandweer wordt een lerende en innoverende organisatie
3. Het operationele optreden wordt efficiënt en effectief ingericht.

In het voorliggende beleidsplan worden op deze thema's de (bestuurlijke) kaders gegeven. De nadere uitwerking van doelen en activiteiten voor de brandweerorganisatie zijn apart opgenomen in een (meerjarig) Programma Brandweer dat u nog separaat zal worden voorgelegd.

3.3. Wet publieke gezondheid

Een voorstel voor wijziging Wet publieke gezondheid (Wpg; tweede tranche) is eind 2009 door de Tweede Kamer aangenomen en ligt nu voor bij de Eerste Kamer. Het wijzigingsvoorstel heeft ondermeer tot doel om de infectieziektebestrijding eenduidig te regelen en te beleggen bij de (voorzitter) van de veiligheidsregio. Voorwaarde hiervoor is dat leiding van de publieke gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) beide onder verantwoordelijkheid van de directeur Publieke Gezondheidszorg worden georganiseerd. Verder worden de inrichting van de GGD-regio's (nu dertig) afgestemd op landelijke indeling van de veiligheidsregio's. Bij de vorming van de VRU in 2006, is de GHOR ingebed in de VRU en maakt integraal onderdeel uit van het takenpakket en de organisatie. Hiertoe is toen expliciet besloten vanwege het belang van integrale taakuitoefening in het kader van rampen en crisisbeheersing. Eén van de kerndoelstellingen van de veiligheidsregio's. Het weghalen van de GHOR bij de VRU en deze weer onderbrengen bij de GGD, zou een integrale taakuitoefening op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing belemmeren, hetgeen ongewenst is.

Op dit moment vindt er een bestuurlijke verkenning plaats van mogelijke vormen van samenwerking tussen VRU, de GGD Midden-Nederland en de GG&GD Utrecht, waarbij zowel recht wordt gedaan aan de wetgeving en de organisatorische doelstellingen van de VRU. Naar verwachting komt hierover in de loop van 2011 duidelijkheid.

3.4. Wet ambulancezorg

Binnenkort treedt de nieuwe Wet ambulancezorg in werking. Deze wet verandert de manier waarop de ambulancezorg in Nederland is geregeld. Er komen 25 Regionale voorzieningen voor de ambulancezorg (RAV's), congruent aan de veiligheidsregio's, die worden belast met de ambulancezorg en de meldkamer. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wordt vergunningverlener, waarbij de veiligheidsregio/GHOR en zorgverzekeraars een adviserende rol krijgen bij de verstrekking van de vergunning.

De gevolgen van deze wet zijn voor de regio Utrecht beperkt. De ambulancezorg en de meldkamer ambulancezorg worden al uitgevoerd door één organisatie: de RAVU. Deze werkt in feite al als een RAV. Een wijziging is dat de meldkamer ambulancezorg nu nog onder verantwoordelijkheid van de VRU functioneert en straks ook in formele zin bij de RAVU wordt ondergebracht. De RAVU blijft verplicht om de meldkamer samen met de brandweer en politie te organiseren.

3.5. Herziening politiebestedel

Het Kabinet Rutte heeft voorstellen gedaan met betrekking tot de Nederlandse politie. Er komt één landelijke politieorganisatie. De 25 politieregio's en de huidige functies van korpsbeheerder en korpschef verdwijnen. In plaats daarvan komen er tien regionale eenheden, afgestemd op de arrondissementen, die binnen centrale kaders worden belast met politietaken.

Zoals het er nu uit ziet, zal het gezamenlijke grondgebied van de huidige politieregio's van Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland één van de tien regionale eenheden gaan vormen.

De wijze van aansturing en lokale inbedding is nog onderwerp van discussie. Ook de gevolgen voor de samenwerking met de veiligheidsregio's, zoals bijvoorbeeld in de meldkamer of de samenwerking in het kader van de risico- en crisisbeheersing, zijn op dit moment nog niet duidelijk.

3.6. Ontwikkelingen meldkamer

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's is het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk voor de multidisciplinaire meldkamer in de regio. In geval van ramp of crises wordt deze centraal aangestuurd door een directeur meldkamer. In het kader van de wijziging van het politiebestedel heeft het kabinet Rutte een ingrijpende schaalvergroting van de meldkamers aangekondigd.

In de regio Utrecht zijn de meldkamers voor brandweer, ambulancevoorziening en politie gezamenlijk gehuisvest: de GMU. Het bestuur van de GMU wordt gevormd door de directies van de Veiligheidsregio, de RAVU en de politie Utrecht. In geval van opschaling fungeert op de meldkamer een calamiteitencoördinator die tot taak heeft om de multidisciplinaire informatie-uitwisseling tussen de meldkamers te borgen.

Sinds enige jaren is in het kader van 'Meldkamer van de Toekomst' een ontwikkeling in gang gezet om de kwaliteit van de meldkamerprocessen te stroomlijnen en te integreren. In het voorjaar 2010 is overleg gestart met de regio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland tot de vorming van één meldkamer voor deze drie regio's: het Operationeel Centrum Midden-Nederland (OCMNL). Op dit moment wordt voor de nieuwe meldkamer met de genoemde regio's een programmaplan opgesteld.

Wat de ontwikkeling van één landelijke meldkamer betekent voor de vorming van het OCMNL is op dit moment nog niet duidelijk. De ontwikkelingen zullen de komende periode nauwgezet worden gevolgd.

"Meldkamer het eerste contact met de burger"

Bestuurlijke uitspraak:

Deze beleidsplanperiode wordt in de regio Utrecht, mede gelet op de landelijke ontwikkelingen, een keuze gemaakt m.b.t. de organisatie van de gemeenschappelijke meldkamer. Het bestuur wenst dat de kwaliteit van de meldkamer voor de burger en de hulpverlening wordt gewaarborgd, tegen beheersbare kosten.

3.7. Wetsvoorstel wijziging van de Gemeentewet in verband met versteviging van de regierol van de gemeente m.b.t. het lokale veiligheidsbeleid

Het vorige kabinet heeft bovengenoemd wetsvoorstel aangeboden aan de Tweede Kamer. De wet heeft tot doel om lokaal het integrale veiligheidsbeleid steviger te positioneren. De wet verplicht de burgemeester om een lokaal veiligheidsplan op te stellen waarin de aanpak van lokale veiligheidsvraagstukken is vastgelegd. Naast sociale veiligheidsvraagstukken, kan het plan ook fysieke veiligheidsthema's bevatten, waaronder de beheersing van fysieke risico's en de rampen- en crisisbeheersing. De VRU kan de gemeenten adviseren en ondersteunen bij het vormgeven van hun veiligheidsplan. Vanwege de samenhang tussen fysieke en sociale veiligheidsvraagstukken werkt de VRU daarbij nauw samen met het Bureau Veiligheidstrategie in de regio Utrecht.

3.8. Vitale partnerschappen in Veiligheid

Naast de klassieke hulpverleningsdiensten spelen de vitale partners een steeds belangrijkere rol in het kader van de risico- en crisisbeheersing. Landelijk worden convenanten gesloten tussen de veiligheidsregio's en de diverse sectoren voor drinkwater, gas, & electra en telecom. Deze hebben tot doel om de onderlinge samenwerking bij risico- en crisisbeheersing verder gestalte te geven. Er zijn inmiddels convenanten vastgesteld voor drinkwater en gas & electra. Voor de telecom-voorziening en Rijkswaterstaat zijn convenanten in ontwikkeling. De bedoeling is dat op basis van de landelijke convenanten in iedere veiligheidsregio specifieke afspraken over operationele afstemming en gezamenlijke opleiding, training en oefenactiviteiten.

3.9. Ontwikkeling van regionale omgevingsdiensten

Dit kabinet hecht grote waarde aan de vorming van regionale omgevingsdiensten ook wel regionale uitvoeringsdiensten (RUD's). De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft begin dit jaar aan de provinciebesturen laten weten dat eind mei 2011 daarover bestuurlijke besluitvorming plaats zal vinden. De vorming van de omgevingsdiensten moet uiterlijk in 2013 zijn afgerond. De omgevingsdiensten worden belast met milieutaken. De provincies en gemeenten moeten deze taken daar gaan onderbrengen. Het gaat daarbij om vergunningverlening, controle en handhaving. Aanleiding is het rapport van een commissie onder leiding van de heer Mans, die constateerde dat de milieuhandhaving tekortschiet. De vorming van de RUD's is van belang voor de VRU. Allereerst zijn er raakvlakken met betrekking tot de taken. De VRU adviseert gemeenten over brandveiligheidsaspecten en externe risico's in provinciale en gemeentelijke vergunningen. De vraag is hoe de taakverdeling in de toekomst eruit gaat zien: of integrale advisering met betrekking tot brandveiligheid en externe veiligheidsrisico's behouden kan blijven. Ook is de vraag hoe de schaal van de omgevingsdienst voor de provincie Utrecht, zich verhoudt met de taakuitvoering voor brandveiligheidsadviesing. Immers deze laatste is bij de VRU vooral in de districten belegd. De VRU is geen formele partij in de discussie over de vorming van de omgevingsdiensten. Uiteraard zal de VRU de ontwikkelingen nauwgezet volgen en de belangen voor het voetlicht brengen.